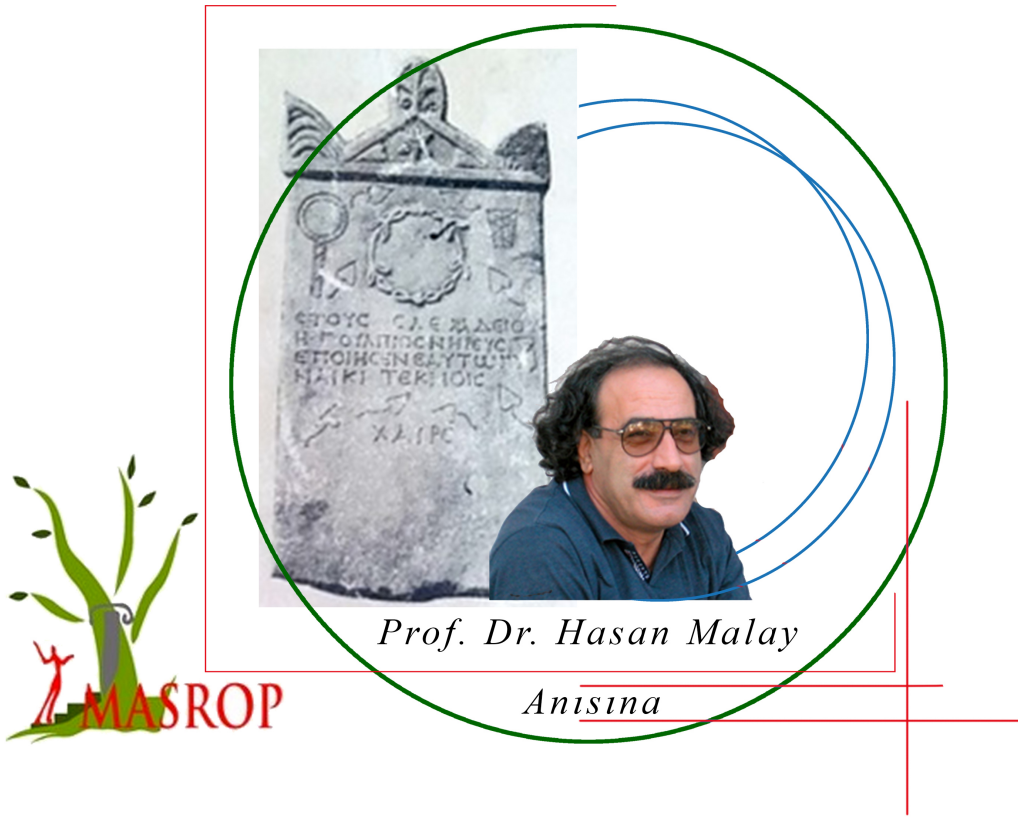

MASROP E-Dergi

Mimarlar Arkeologlar Sanat Tarihçileri Restoratörler Ortak Platformu E-Dergisi

MASROP E-Dergi Cilt 16.1 Nisan 2022

© MASROP E-Dergi, 2022

Mimarlar Arkeologlar Sanat Tarihçileri Restoratörler Ortak Platformu E-Dergisi
MASROP E-Dergi

E-Journal Common Platform of Architects, Archaeologists, Art Historians and Conservator-Restorers

MASROP E Dergi Ulusal Hakemli bir elektronik dergidir

MASROP E Dergi is a National Refereed Journal

Türkçe olarak yılda 2 sayı (Nisan ve Kasım) yayınlanır
Published in Turkish annually in two issues (April and November)

Elektronik Site Sorumlusu / Web and Graphic Design
Selçuk Öztürk

E-Dergi Tasarım / E-Journal Design
Öğr. Gör. (MA) Ceren Baykan (TÜ); Prof. Dr. Daniş Baykan (TÜ)

Posta Adresi / Address
Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, I.
Bina, Kat 1, oda nu.: 106, Klasik Arkeoloji Laboratuvarı, Güllapoğlu Yerleşkesi
22030, Merkez / Edirne

Telefon / Phone
0-284-235 95 27 Dâhili: 1202

E-posta Adresi / E-mail
masrop.e.dergi@gmail.com

İnternet Adresi / Web Address
<http://www.masrop.org>
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/masrop>

ISSN: 1307-4008

Ön Kapak Tasarım
Ceren Baykan (TÜ)

Kapak Fotoğrafi
Uzantı: <https://www.arkeolojikh Haber.com/>

Cilt 16 Sayı 1 NİSAN 2022

Yayımlanan makalelerin yayın hakkı saklıdır. MASROP E-Dergi’de yer alan makaleler (tekil veya toplu şekilde) basılı olarak çoğaltılamaz veya yayımlandığı sitelerden indirilerek, ticari veya başka bir amaçla dijital platformlarda paylaşılamaz. **Yayın etiği açısından yazarların (indirdiği pdf dosyayı doğrudan yüklemesi değil), personel sayfalarında ve *academia.edu* ve *researchgate.net* gibi açık akademik veri tabanlarında makalesinin yayımlandığı sayfanın uzantısını yüklenerek dosya ulaşımı vermesi uygundur.** Bilimsel yayınlarda kaynak gösterilerek alıntı halinde kısmi kullanımlar mümkün olmakla birlikte görsellerinin başka yayında kullanımı makale yazarının, görsel sahibinin özel iznine bağlıdır. Makalelerin yazın ve görsel içeriğinin etik ve yasal sorumluluğu yazar(lar)ına aittir. MASROP E-Dergi makalelerinin görselleri aksi belirtilmediği ve kaynak gösterilmediği sürece makalenin yazarına aittir.

© MASROP E-Dergi, 2022

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Daniş Baykan (TÜ) *Editör*
Dr. Ergün Karaca (TÜ) *Yardımcı Editör*
Ceren Baykan (TÜ) *Yayın Editörü*
Uğur Alanyurt (MSGÜ) *Yardımcı Yayın Editörü*

Onursal Yayın Kurulu / Honorary Editorial Board

Oktay Ekinci Onursal Başkan / *Honorary Chief Editor (Vefat 2013)*
Prof. Dr. Belkıs Dinçol (İÜ *emekli*)
Prof. Dr. Turan Efe (Şeyh Edebali Ü *emekli*)
Prof. Dr. Mehmet Özdoğan (İÜ *emekli*)
Prof. Dr. Nuran Şahin (Ege Ü *emekli*)
Prof. Dr. Elif Tül Tulunay (İÜ *emekli*)
Dr. Işık Şahin (TÜ *emekli*)
Dr. Aksel Tibet (İFEA İstanbul / *Vefat 2019*)

Alan Editörleri / Field Editors

Prof. Dr. Daniş Baykan (TÜ) - *Antik Çağ Arkeolojisi Alan Editörü*
Prof. Dr. Ayla Sevim Erol (Ankara Ü) - *Antropoloji Alan Editörü*
Prof. Dr. Gülgün Yılmaz (TÜ) - *Sanat Tarihi Alan Editörü*
Doç. Dr. Atilla Batmaz (Ege Ü) - *Önasya Arkeolojisi Alan Editörü*
Doç. Dr. Aliye Erol Özdzibay (İÜ) *Nüvizmatik Alan Editörü*
Doç. Dr. Emma Louise Baysal (Ankara Ü) - *İngilizce Dil Editörü*
Doç. Dr. Nil Orbeyi (MSGÜ) - *Mimarlık Alan Editörü*
Doç. Dr. Hasan Peker (İÜ) - *Hititoloji Alan Editörü*
Doç. Dr. Fatma Banu Uçar Çakan (İÜ) - *Koruma Onarım Alan Editörü*
Dr. Alper Yener Yavuz (Mehmet Akif Ersoy Ü) - *Paleoantropoloji Alan Editörü*

Dergimiz *Academic Search Complete, EBSCO, Academic Journal Index, WorldCat* ve *ASOS* gibi alan indekslerinde taranan “Alan İndeksleri Tarfından Taranan Hakemli Dergi” konumundadır ve Dergipark (<https://dergipark.org.tr/tr/pub/masrop>) ve ana siteden (<http://masrop.org/>) eş zamanlı yayımlanmaktadır.

Hakem Danışma Kurulu / Advisory Board

Unvan ve soyadı alfabetik / Title and surname alphabetic

Prof. Dr. Sennur Akansel (TÜ)

Prof. Dr. Daniş Baykan

Prof. Dr. Demet Binan (MSGSÜ)

Prof. Dr. Sedef Çokay Kepçe (İÜ)

Prof. Dr. Ayla Sevim Erol (Ankara Ü)

Prof. Dr. Timur Gültekin (Ankara Ü)

Prof. Dr. Gül Işın (Akdeniz Ü)

Prof. Dr. Necmi Karul (İÜ)

Prof. Dr. Gülriz Kozbe (Batman Ü)

Prof. Dr. M. Sacit Pekak (Hacettepe Ü)

Prof. Dr. Hamdi Şahin (İÜ)

Prof. Dr. Ahmet Yaraş (TÜ)

Prof. Dr. Serdar Aybek (Celal Bayar Ü)

Prof. Dr. Asnu Bilban Yalçın (İÜ)

Prof. Dr. Özlem Çevik (TÜ)

Prof. Dr. Serra Durugönül (Mersin Ü)

Prof. Dr. Bekir Eskici (Gazi Ü)

Prof. Dr. Gül Gürtekin Demir (Ege Ü)

Prof. Dr. Kaan İren (Muğla Sıtkı Koçman Ü)

Prof. Dr. Zeynep Koçel Erdem (MSGSÜ)

Prof. Dr. Sevgi Lökçe (Atılım Ü)

Prof. Dr. Gürcan Polat (Ege Ü)

Prof. Dr. Gülsün Umurtak (İÜ)

Prof. Dr. Gülgün Yılmaz (TÜ)

Doç. Dr. Selim Ferruh Adalı (Ankara Sosyal Bilimler Ü) Doç. Dr. N. Çiçek Akçıl Harmankaya (İÜ)

Doç. Dr. Çiler Altınbilek Algül (İÜ)

Doç. Dr. Atilla Batmaz (Ege Ü)

Doç. Dr. Emma Louise Baysal (Ankara Ü)

Doç. Dr. Adnan Baysal (Ankara Ü)

Doç. Dr. Yener Bektaş (Ahi Evran Ü)

Doç. Dr. Başak Boz (TÜ)

Doç. Dr. Arzu Demirel (Mehmet Akif Ersoy Ü)

Doç. Dr. Yeşim Doğan (Ankara Ü)

Doç. Dr. Emre Erdan (AMÜ)

Doç. Dr. Cevdet Merih Ereğ (Gazi Ü)

Doç. Dr. Kenan Eren (MSGSÜ)

Doç. Dr. Melda Ermiş (İÜ)

Doç. Dr. Aliye Erol Özdzızbay (İÜ)

Doç. Dr. Lale Doğer (Ege Ü)

Doç. Dr. Bülent Genç (Mardin Artuklu Ü)

Doç. Dr. İlkan Hasdağlı (TÜ)

Doç. Dr. Gökhan Kağnıcı (Katip Çelebi Ü)

Doç. Dr. Hatice Kalkan (Tekirdağ N. Kemal Ü)

Doç. Dr. Semiha Kartal (TÜ)

Doç. Dr. Erkan Konyar (İÜ)

Doç. Dr. Hüseyin Köker (Süleyman Demirel Ü)

Doç. Dr. Dinçer Savaş Lenger (Akdeniz Ü)

Doç. Dr. Nil Orbeyi (MSGSÜ)

Doç. Dr. Aşkın Özdzızbay (İÜ)

Doç. Dr. Hüseyin Sami Öztürk (Marmara Ü)

Doç. Dr. Hasan Peker (İÜ)

Doç. Dr. Müjde Peker (İÜ)

Doç. Dr. Deniz Sarı (Bilecik Şeyh Edebali Ü)

Doç. Dr. Nazire Papatya Seçkin (MSGSÜ)

Doç. Dr. Ayça Tiryaki (İÜ)

Doç. Dr. Özgür Turak (İÜ)

Doç. Dr. Murat Türkteki (Şeyh Edebali Ü)

Doç. Dr. Fatma Banu Uçar Çakan (İÜ)

Doç. Dr. Özgü Çömezoğlu Uzbek (İÜ)

Doç. Dr. Derya Yalçıklı (Çanakkale 18 Mart Ü)

Doç. Dr. Nalan Damla Yılmaz Usta (S. Demirel Ü)

Dr. Ahmet İhsan Aytekin (Mehmet Akif Ersoy Ü)

Dr. Mustafa Bilgin (Afyon Kocatepe Ü)

Dr. Baki Demirtaş (TÜ)

Dr. Öznur Gülhan (Ankara Ü)

Dr. Burcu Kırmızı (Yıldız Teknik Ü)

Dr. Ergün Karaca

Dr. Serdar Mayda (Ege Ü)

Dr. Alptekin Oransay (Anadolu Ü)

Dr. Hüseyin Murat Özgen (MSGSÜ)

Dr. Feyzullah Şahin (İzmir Demokrasi Ü)

Dr. Veysel Tolun (ÇOMÜ)

Dr. Alper Yener Yavuz (Mehmet Akif Ersoy Ü)

Dr. Fuat Yılmaz (TÜ)

Dr. S. Melike Zeren Hasdağlı (TÜ)

Cilt 16 Sayı 1 Nisan 2022 Hakemleri

Prof. Dr. Sedef Çokay Kepçe (İÜ)

Doç. Dr. Aşkın Özdzızbay (İÜ)

Doç. Dr. Müjde Peker (İÜ)

Doç. Dr. Özgür Turak (İÜ)

Dr. Ergün Karaca (TÜ)

Dr. Işık Şahin (TÜ emekli)

Dr. Feyzullah Şahin (İzmir Demokrasi Ü)

Dr. Veysel Tolun (ÇOMÜ)

Dr. Fuat Yılmaz (TÜ)

İçindekiler

MASROP E-Dergi Künye	ii
MASROP E-Dergi Yayın Kurulu / <i>Editorial Board</i>	iii
MASROP E-Dergi Hakem Danışma Kurulu / <i>Advisory Board</i>	iv
İçindekiler	v
Editörden	vi
Araştırma Makalesi	
İpek Dağlı The Representation of Versatility: A Possible Role of Aphrodite in Perge <i>Çok yönlülüğün temsili: Perge’de Aphrodite’nin Olası Bir Yönü</i>	1-15
Melih Gül Antik Çağ’da Styloslar ve Nif Dağı Kazısı Örnekleri <i>Styli in Antiquity and Examples from the Nif Mountain Excavation</i>	16-28
Ömer Can Yıldırım Mysia’dan Bir Grup Knidos Aphroditesi Tipinde Pişmiş Toprak Heykelcik <i>A Group of Knidian Aphrodit-Type Terracotta Figurines from Mysia</i>	29-41
Kitap / Yayın Tanıtımı	
Sevtap Gölgesiz Karaca Kitap Tanıtımı; <i>Tarih Öncesinden Cumhuriyete EDİRNE Üzerine Araştırmalar</i> , Editör: Ergün Karaca, Trakya Üniversitesi Yayın No: 269, 2021, ön sayfalar+512 sayfa, Karton kapak, ISBN: 978-975-374-313-6	42-45
Nuray Pehlivan Yayın Tanıtımı; Popüler Arkeoloji E-Dergisi “ArkeoDuvar”	46-47
Haber / Takdim / Duyuru	
Fatma Nihal Köseoğlu Haber; İÜ Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Arkeolojik Kazı ve Araştırmalar Toplantısı – 19	48-49
Basın Açıklaması; Arkeologlar Derneği İstanbul Şubesi’nin 21.03.2022 tarihli Basın Açıklaması: Darphane-İ Amire Binaları İstanbul Arkeoloji Müzeleri’ni Tamamlar	50-51
Basın Açıklaması; Arkeologlar Derneği İstanbul Şubesi’nin 11.04.2022 tarihli Basın Açıklaması: Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Müzelerin Yönetiminin Milli Saraylar İdaresi Başkanlığına Devredilebilmesine İlişkin Kararname Değişikliği	52-54
Duyuru; “Arkeolojide Eski Soru(n)lara Yeni Yaklaşımlar Sempozyumu”	55

Editörden

Dergimizin 2022 Nisan sayısını yakın zamanda kaybettiğimiz Prof. Dr. Hasan Malay anısına ithaf ediyoruz. Kendisi epigrafi ve Eskiçağ tarihi verileriyle arkeolojinin sosyal yaşam kısmına büyük katkılarda bulunmuştur. Emekliliği sonrasında kendi adıyla düzenlemiş olduğu internet sayfasında (<https://www.hasanmalay.com/>) Antik Çağ sosyal yaşamına dair birçok konu yer almaktadır.

Dergimizin 2022 Nisan sayısında “The Representation of Versatility: A Possible Role of Aphrodite in Perge (Çok yönlülüğün temsili: Perge’de Aphrodite’nin Olası Bir Yönü)”, “Antik Çağ’da Styloslar ve Nif Dağı Kazısı Örnekleri” ve “Mysia’dan Bir Grup Knidos Aphroditesi Tipinde Pişmiş Toprak Heykelcik” başlıklı araştırma makaleleri; “Tarih Öncesinden Cumhuriyete Edirne Üzerine Araştırmalar” adlı kitap tanıtımı; “Popüler Arkeoloji E-Dergisi ArkeoDuvar” yayın tanıtımı; “İÜ Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Arkeolojik Kazı ve Araştırmalar Toplantısı – 19” başlıklı haber; Arkeologlar Derneği İstanbul Şubesi’nin “Darphane-İ Amire Binaları İstanbul Arkeoloji Müzeleri’ni Tamamlar” ve “Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Müzelerin Yönetiminin Milli Saraylar İdaresi Başkanlığına Devredilebilmesine İlişkin Kararname Değişikliği” başlıklı iki basın duyurusu ve “Arkeolojide Eski Soru(n)lara Yeni Yaklaşımlar Sempozyumu” duyurusu okuyucularımıza sunulmuştur.

Dergimizin kapsamına giren konulardaki kongre, sempozyum, konferans ve çalıştay gibi organizasyonların öncesinde duyuru olarak, gerçekleştirildikten sonra da haber olarak yer verilecektir. Bunun haricinde özellikle dergi kapsamındaki meslek odaları, enstitüler ve kurullar tarafından kültür varlıkları ve korumaya yönelik basın açıklamalarına da yer verilmesine özen gösterilecektir. 2022 Nisan sayısının işleyişine ve sürecine katkı sağlayan bilim insanlarına teşekkür eder, bilimle zenginleşen yarınlar dilerim.

Edirne, Nisan 2022

Yayın Tanıtımı

ISSN: 1307-4008

Popüler Arkeoloji E-Dergisi ArkeoDuvar

Nuray Pehlivan*

Arkeoloji, insanlığın milyonlarca yıllık geçmişini araştırarak açıklayan, insanın, doğa ve insanla ilişkilerini, yaşam biçimlerini ve çevresel koşullarını, maddi kültür kalıntıları yardımıyla inceleyerek açıklayan bir bilim dalıdır.

Anadolu ise; insanlığın ilklerinin yeşerdiği topraklar olarak insanın yaşamında meydana gelen değişim ve dönüşüm süreçlerinin merkezinde yer almıştır ki bunu da stratejik konumuna borçludur. Tarım potansiyeli, hammadde kaynakları ve birçok farklı yaşam biçimi için uygun coğrafik, çevresel ve iklim yapısıyla Anadolu, kültürlerin gelip geçtiği bir köprü olmuş, Mezopotamya’da yaşanan kültürel gelişmelerin batıya aktarılmasında önemli bir rol oynamıştır. Bunun yanı sıra uygun bir yaşam alanı sunmasıyla, farklı kültürlerin gelişmesine olanak tanıırken aynı zamanda mekân olmuştur. İşte tüm bu özellikleriyle, çok sayıda kültürle hemhal olmuştur bu topraklar. Sahip olduğumuz bu birikim, toplumsal hafızamızın ve kimliğimizin de bir parçasıdır aynı zamanda.

Ancak üzerinde yaşadığımız bu toprakların sahip olduğu zengin kültürel birikiminin, mega projeler, maden ocakları, çarpık kentleşme, define kazıları, tarihi eser kaçakçılığı ve bilinçsizlikten kaynaklı sürekli bir kayba uğradığı, tarihi ve arkeolojik alanların büyük tahribatlara uğradığı da bir gerçek. Bu açıdan Anadolu arkeolojisi, her geçen gün bilgi, bilinç eksikliği ve yanlış uygulamalarla yok olurken, binlerce yılın biriktirdiği toplumsal hafızamız ve kimliğimizin kayba uğradığı aklımıza bile gelmez. İşte bütün bu yaşanan tahribat, bilgi ve bilinç eksikliğinin nedenleri arasında arkeoloji ve kültürel miras üzerine çok fazla konuşulup, tartışılmaması, erken dönem eğitimimizde dahi yer almaması, entelektüel boyutta yer edinememiş olmasının büyük payı vardır.

Neden böyle bir dergi çıkarıyoruz?

Dergide, sahip olduğumuz arkeolojik ve kültürel zenginliğimiz konu edilirken, tarih öncesi dönemlerden yakın çağa kadar ulaşan kültürel öğelerin aslında bugün dahi devam ettiğini, antik kültürlerin izlerini günümüz modern yaşantısında arayarak ve bir nevi güncel arkeoloji de yaparak gösterme çabası içindeyiz.

Kaldı ki arkeolojinin, bilim insanları ile fikir alışverişi yapılarak ama akademik dilin ağırlığını hafifleterek sunulduğu takdirde, geniş kitleleri etkilediği ve büyük merak uyandırdığı herkes tarafından kabul edilir. Dolayısıyla Türkiye’de yıllardan beri Arkeoloji ile toplum arasındaki bağın çok zayıf olduğu düşünüldüğünde internette toplumun her kesiminin keyifle okuyacağı bir arkeoloji dergisine ihtiyaç olduğu bir gerçek...

Ayrıca arkeoloji, sıradan insanlara ulaşması ve toplumla daha sıkı diyalog kanalları oluşturmaya yönelik bir amaç üzerinden düşünülmelidir. Bu anlamda toplumun çok dışında olan arkeoloji bilimini, makale dilinden uzak, her kesimin anlayacağı şekilde anlatmak ve sevdirmek temel amacımızdır.

---

* ArkeoDuvar Yazı İşleri Müdürü, npehlivan@gazeteduvar.com.
<https://www.gazeteduvar.com.tr/etiket/arkeo-duvar>

Derginin formatı

Dergide her ay bir tema belirlenerek bu çerçevede ilgili bilim insanlarından yazılar istiyoruz. Her sayı aynı zamanda bir dosya olarak da düşünüldüğünden yayımda olan diğer dergilerden farklı olarak sadece o ayın teması ile ilgili içerik üretiyoruz. Aynı amaçla sabit köşesi olan yazarlarımız da konuyla bağlantılı içerik üretiyorlar.

Beslenmenin arkeolojisi ve yazılı çağlardan bazı yemek tarifleri, Ahmet Uhri,

Beslenme, insanın kültürel olarak kendini var ettiği ilk alandır. İlk kültür ürünü olan taş aletler, avlanmaya ve tarıma ilişkin enstrümanlar beslenmek için üretilmiştir. Bu bölümde insanın en önemli uğraşlarından biri olan beslenme ve ilintili enstrümanlar, Anadolu'da yetişen antik dönem bitki ve evcilleştirilen hayvan gruplarının yiyecekler içinde nasıl yer buldukları, nasıl depolandıkları ve sunuldukları yazılı kaynaklardan elde edilen bilgiler ışığında anlatılacak. Bilinen ve tecrübe edilen yemek tarifleri, görsellerle birlikte meraklı okurların ilgisini çekecek bölümlerden birisi olarak dergide yer alıyor. Okurlar bu bölümde yemek kültürü konusunda geçmişle de bağ kuruyor.

İyi Arkeoloji, Çiler Çilingiroğlu

Gerek Avrupa'da gerek Türkiye'de ilk kurulduğu zamanlarda milliyetçilik ve ırkçılık gibi ideolojilerin etkisi altında kalan arkeoloji, zamanla daha evrensel bilimsel ve etik değerlere kavuşmuştur. Türkiye akademisi bu gelişim süreci içinde nasıl bir yol izlemiştir? Günümüzde hangi ideolojik ve politik yaklaşımlar arkeoloji pratiğine etki etmektedir? Toplum için arkeoloji pratiği geliştirilebilir mi?

Bu yazı dizisinde, arkeolojinin küresel anlamda geçirdiği düşünsel evrim çerçevesinde, Türkiye'deki arkeoloji pratiğine ilişkin eleştirel değerlendirme ve yorumlarda bulunuluyor. Bir taraftan da arkeoloji alanındaki sorunlar, kültürel miras kavramının taşıdığı anlamlar ve karşılıkları, arkeolojik çalışmalarda geçmişten günümüze devlet politikaları üzerine tartışmalar açılması okurun ilgisini çekiyor.

Geçmişten Günümüze Mitoloji, Selim Martin

Geçmiş, hiçbir surette unutulmadığı gibi günümüze de hala yön veriyor. Dolayısıyla mitoloji günümüze de, çağdaş kültüre de inanılmaz bir biçimde nüfuz etmekte. Geçmişten günümüze ipleri elinde tutan mitik unsurlar, mitolojinin günümüzde dışa vuruları, Mezopotamya mitolojileriyle de bağlantılı olarak Yunan ve Roma mitolojilerinin ortaya çıkışları, birbirleriyle etkileşimleri ve günümüzde nasıl karşılık buldukları her ay başka bir başlıkta ele alınıyor.

Hikayeleri olan yazıtlar, Pınar Özlem Aytaçlar

Kazı alanlarından çıkan bir yazıt ya da yazıt grubunun orijinali ve çevirisi konularak bazen de güncel konularla ilişkilendirilerek yazılıyor. Çevre kirliliği, büyü, kölelik, itirafnameler ya da mezar taşlarında hikâyesi olan yazıtlar seçilerek antik dönemin sosyal ve dini hayatına ilişkin yansımaları, yorumlarıyla birlikte veriliyor. Antik dönemde söylenmiş sözler, meraklı okurların ilgisini çekecek bir bölüm olarak dergide yer alıyor.

Her ay temaya uygun bir kitap tanıtımının yanı sıra okur, Evin İlyasoğlu'nun 'Zaman İçinde Müzik' kitabından seçtiğimiz ve müziğin ait olduğu döneme dair bilgi metniyle birlikte sesli müzik örneklerine yönlendiriliyor.

Bu resmin/heykelin hakkında konuşalım, Abdullah Deveci

Bu köşemizde de her ay bir sanat eseri seçilerek sanatçı, eserin hikayesi, dönemin sosyal, siyasal ve dini hayatına ilişkin yansımaları ele alınıyor.